

Informace ze zdravotnictví Pardubického kraje

Ústavu zdravotnických informací a statistiky
České republiky

Pardubice
29.9.2004

14

Oční péče - činnost v Pardubickém kraji v roce 2003

Eye Diseases Care - Activity in the Branch in the Pardubický Region in 2003

Souhrn

Informace ze zdravotnictví kraje o činnosti očního oboru v Pardubickém kraji v roce 2003 obsahuje údaje o ambulantní péči v členění dle druhu zdravotnického zařízení a podle územního členění z oblasti personálního zajištění, činnosti oboru a o léčených a dispenzarizovaných pacientech pro vybrané diagnózy. Je doplněna také základními ukazateli lůžkové péče nemocnic.

Summary

Information on health service activity in the branch of eye diseases in the Pardubický region in 2003 contains data about out-patient care by type of establishment and by districts of the region, data about personnel capacity, activity and about patients treated or followed up for selected diagnoses. It is supplemented by basic indicators on in-patient care in hospitals.

Podkladem pro zpracování dat o činnosti očního oboru jsou roční výkazy A (MZ) 1-01 o činnosti zdravotnických zařízení, které jsou součástí Programu statistických zjišťování v České republice na rok 2003 a byly zveřejněny ve Sbírce zákonů ČR, částka 163 ze dne 19. listopadu 2002 v souladu se zákonem č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů. Výkaz vyplňuje samostatně každá oční ordinace, včetně ambulantních částí nemocnic, bez ohledu na zřizovatele. Tato povinnost v Pardubickém kraji za zmiňovaná oddělení nebo pracoviště byla splněna všemi příslušnými zařízeními. Cílem této informace za daný obor je poskytnout co největší množství dostupných údajů, oslovit lékaře a případně u nich vyvolat následnou reakci, kdy oni sami budou požadovat konkrétní ukazatele, které je nejvíce zajímají.

Ambulantní péči v oboru očním zabezpečovalo ke konci roku 2003 celkem 28 zařízení a pracovišť, ve kterých pracovalo celkem 27,36 lékařů a 36,35 středních zdravotnických pracovníků (vždy uváděno v přepočteném počtu, což je součet úvazků, včetně smluvních pracovníků). Proti roku 2002 byl kromě okresu Pardubice zaznamenán plošný pokles počtu lékařů, celkem o 7,54 lékaře. Zdravotní péče byla nejčastěji poskytována v samostatných ordinacích lékařů specialistů, kde pracovalo 74,6 % lékařů, tomuto podílu odpovídá i procento provedených ošetření v těchto ambulancích, a to 72,1 % ošetření. Přestože v těchto ambulancích pracuje nejvíce lékařů a je zde proveden největší podíl ošetření, nejvíce zatížení jsou lékaři v ambulantních částech lůžkových zařízení (10 020,6 ošetření na 1 lékaře), kde se v případě Pardubického kraje jedná pouze o nemocnice.

Personální zajištění a počty ošetření dle druhu zdravotnických zařízení

Druh zdravotnického zařízení	Počet ZZ a pracovišť	Počet zaměstnanců ¹⁾		Počet lékařů na 100 tis. obyvatel	Počet ošetření		
		lékařů	SZP		celkem	z toho	
						na 1 lékaře	na 10 tisíc obyvatel
Ambulantní část lůžkových ZZ	3	4,80	10,20	0,95	48 099	10 020,6	949,8
Samostatná ordinace lékaře specialisty	21	20,40	23,15	4,04	174 687	8 563,1	3 449,7
Ostatní ambulantní zařízení	4	2,16	3,00	0,43	19 570	9 060,2	386,5
Pardubický kraj	28	27,36	36,35	5,41	242 356	8 858,0	4 786,0

¹⁾ Součet úvazků (včetně smluvních)

Rozložení ordinací mezi okresy Pardubického kraje je relativně nerovnoměrné, na území okresu Chrudim poskytují oční péči pouze 4 ordinace, zatímco na území okresu Pardubice 11. Navíc v okrese Chrudim při zachování počtu ordinací proti roku 2002 došlo k významnému snížení počtu lékařů o 3,00. Tím se zhoršilo již tak špatné zajištění oboru, kdy na 100 tisíc obyvatel připadalo pouze 2,67 lékaře, kteří za den provedli v průměru 49 ošetření. Tyto hodnoty ovšem vedou k úvahám o pravdivosti vykázaných dat. Opačná situace je v okrese Pardubice, který má v rámci kraje s 12,17 lékaři nejlépe zajištěnou oční péči, přičemž na 100 tisíc obyvatel zde připadá 7,61 lékaře. Jednou z determinant je koncentrace ordinací v krajském městě, ve kterém žije téměř 1/5 obyvatel kraje, ale také sídlo Krajské nemocnice s očním oddělením. Přesto ani toto území nedosahuje celorepublikových hodnot (8,05 lékařů na 100 tisíc obyvatel).

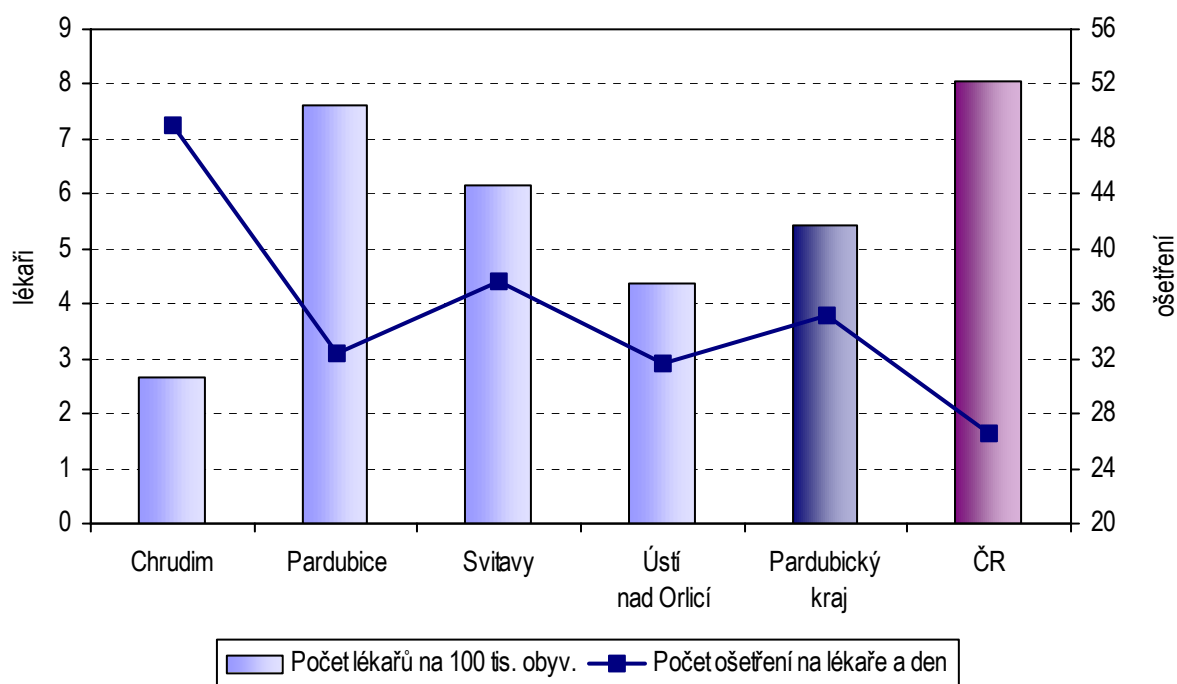
Přestože došlo k poklesu počtu lékařů ve všech okresech mimo okres Pardubice a také stále pokračuje trend poklesu počtu obyvatel, bylo v roce 2003 zaznamenáno zvýšení počtu ošetření o 2,9 %. Díky tomuto vývoji jsou oční lékaři v Pardubickém kraji více zatíženi než vykazuje průměr za celou ČR (35,2 ošetření na lékaře a den proti 26,6 ošetření na lékaře a den v ČR). Již dříve zmíněný extrém se objevuje v okrese Chrudim, kde podle vykázaných hodnot lékař za den provede průměrně 49 ošetření, což je téměř dvojnásobná hodnota než v celé ČR.

Personální zajištění a počty ošetření v územních celcích

Území, okres	Počet ZZ a pracovišť	Počet zaměstnanců ¹⁾		Počet lékařů na 100 tis. obyv.	Počet ošetření		
		lékařů	SZP		celkem	z toho	
						na 1 lékaře a den	na 10 tisíc obyvatel
Chrudim	4	2,80	2,60	2,67	34 560	49,0	3 296,8
Pardubice	11	12,17	14,20	7,61	99 365	32,4	6 192,5
Svitavy	6	6,30	10,55	6,17	59 851	37,7	5 858,8
Ústí nad Orlicí	7	6,09	9,00	4,39	48 580	31,7	3 496,4
Pardubický kraj	28	27,36	36,35	5,41	242 356	35,2	4 786,0
ČR	687	821,97	918,76	8,05	5 513 925	26,6	5 404,9

¹⁾ Součet úvazků (včetně smluvních)

Počet ambulantních očních lékařů na 100 tisíc obyvatel a počet ošetření na lékaře a den

Přestože v jednotlivých okresech došlo k nerovnoměrnému vývoji v počtu léčených pacientů (od poklesu o 15,0 % v okrese Chrudim až po nárůst o 12,9 % v okrese Ústí nad Orlicí), celkově v kraji je počet pacientů na přibližně stejné úrovni. Na 1 lékaře připadlo průměrně 5 431 pacientů. Nejvyšší počet léčených pacientů na 1 tisíc obyvatel má okres Pardubice (378), což může být projev přítomnosti očního oddělení v Krajské nemocnici v Pardubicích, naopak nejnižší okres Chrudim - 171 léčených pacientů, což je jeden z důsledků snížení počtu lékařů a zejména počtu léčených pacientů, kteří mohli využít péči v jiných okresech a tím také ovlivnit příslušné ukazatele.

Na výkaze o činnosti očního oboru jsou sledováni také pacienti dispenzarizovaní pro vybrané diagnózy: glaukom, strabismus, zhoubný novotvar oka a oční adnex, přičemž jeden pacient může být uveden i vícekrát, pokud je sledován pro více diagnóz. Dispenzarizované pacienty pro tyto diagnózy uvádíme v počtu na 100 tisíc obyvatel celkem.

Glaukom - pro tuto diagnózu bylo v kraji dispenzarizováno 15 346 pacientů, což představuje o 2 199 více než v roce 2002. Největší výskyt na 100 tisíc obyvatel má okres Chrudim 5 352,6, nejmenší okres Ústí nad Orlicí 1 582,7 pacientů. Nejvíce jsou dispenzarizovány osoby ve věkové skupině 20-64 let, jejich počet činí 60,8 % z celkového počtu dispenzarizovaných.

Strabismus - pro tuto diagnózu bylo sledováno v Pardubickém kraji 4 834 pacientů celkem, což je snížení o 622 proti roku 2002. V kraji je počet pacientů na 100 tisíc obyvatel 954,6, nejvyšší relaci má okres Svitavy 1 642,6 a nejnižší Ústí nad Orlicí 154,0. Pro tuto diagnózu jsou nejvíce dispenzarizováni pacienti ve věku do 19 let a tvoří 85,8 % všech dispenzarizovaných.

Zhoubný novotvar oka a oční adnex - celkem je v kraji dispenzarizováno 92 pacientů, což je snížení o 42 proti roku 2002. Relace na 100 tisíc obyvatel činí v kraji 18,2 pacientů, nejvyšší je v okrese Svitavy 48,9 a naopak nejnižší v okrese Chrudim 7,6 pacientů. Tato diagnóza se vyskytuje nejvíce u osob starších 65 let a činí 56,5 % dispenzarizovaných.

Počet léčených pacientů a dispenzarizovaných pacientů

Území, okres	Léčení pacienti			Dispenzarizovaní pacienti pro vybranou diagnózu na 100 tis. obyvatel		
	celkem	z toho		glaukom	strabismus	ZN a oční adnex
		na 1 tis. obyvatel	na 1 lékaře			
Chrudim	17 974	171,5	6 419,3	5 352,6	470,3	7,6
Pardubice	60 632	377,9	4 982,1	3 065,5	1 526,2	11,8
Svitavy	38 090	372,9	6 046,0	2 561,8	1 642,6	48,9
Ústí nad Orlicí	31 907	229,6	5 239,2	1 582,7	154,0	10,8
Pardubický kraj	148 603	293,5	5 431,4	3 030,5	954,6	18,2
ČR	3 135 332	307,3	3 814,4	2 431,5	820,1	25,7

Kromě ambulantní péče je v oboru očním poskytována v Pardubickém kraji také péče lůžková, a to v Krajské nemocnici Pardubice a v Nemocnici Litomyšl. Pro tento obor je vyhrazeno v průměru 48 lůžek, která byla v roce 2003 plně využita v průběhu 223 dní. Více informací o lůžkové péči v očním oboru lze najít v publikaci Lůžková péče v nemocnicích Pardubického kraje v roce 2003 (www.uzis.cz).

Zpracovala:

Veverková Jarmila

ÚZIS ČR Praha

Pardubický krajský odbor

Kyjevská 44, Pardubice

tel.: 466 019 425

email: veverkova@uzis.cz

www.uzis.cz